



Archeologienota met beperkte samenstelling

Rumbeke, Oekensestraat

Deel 1: Verslag van Resultaten

Archeologienota met Beperkte Samenstelling Rumbeke, Oekensestraat. Deel 1: Verslag van Resultaten

Auteur
Ben Van Genechten

Erkende archeoloog
BAAC Vlaanderen bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer
2023-0529

Plaats en datum
Evergem, 15 mei 2023

Reeks en nummer
BAAC Vlaanderen Rapport 2495
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot
KBR

Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1	<i>Administratieve gegevens</i>	<i>1</i>
1.2	<i>Juridisch kader en onderzoektraject</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Aanleiding</i>	<i>4</i>
1.4	<i>Archeologische voorkennis/voorgeschiedenis</i>	<i>5</i>
1.5	<i>Huidige situatie en geplande werken</i>	<i>5</i>
1.5.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>5</i>
1.5.2	<i>Geplande werken en bodemingrepen</i>	<i>7</i>
1.6	<i>Randvoorwaarden</i>	<i>13</i>
2	Bureauonderzoek	14
2.1	<i>Werkwijze en strategie</i>	<i>14</i>
2.1.1	<i>Onderzoeksdoelstelling.....</i>	<i>14</i>
2.1.2	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>14</i>
2.1.3	<i>Methoden en technieken</i>	<i>14</i>
2.2	<i>Assessmentrapport</i>	<i>15</i>
2.2.1	<i>Archeologisch kader</i>	<i>15</i>
2.3	<i>Synthese onderzoeksresultaten</i>	<i>18</i>
2.3.1	<i>Datering en interpretatie onderzoeksterrein</i>	<i>18</i>
2.3.2	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>18</i>
2.4	<i>Besluit</i>	<i>19</i>
2.4.1	<i>Potentieel op kennisvermeerdering</i>	<i>19</i>
2.4.2	<i>Afweging noodzaak verder vooronderzoek</i>	<i>19</i>
3	Samenvatting	20
4	Lijsten	21
4.1	<i>Figurenlijst</i>	<i>21</i>
4.2	<i>Plannenlijst</i>	<i>21</i>
4.3	<i>Tabellenlijst</i>	<i>21</i>
5	Bibliografie.....	22

1 Beschrijvend gedeelte

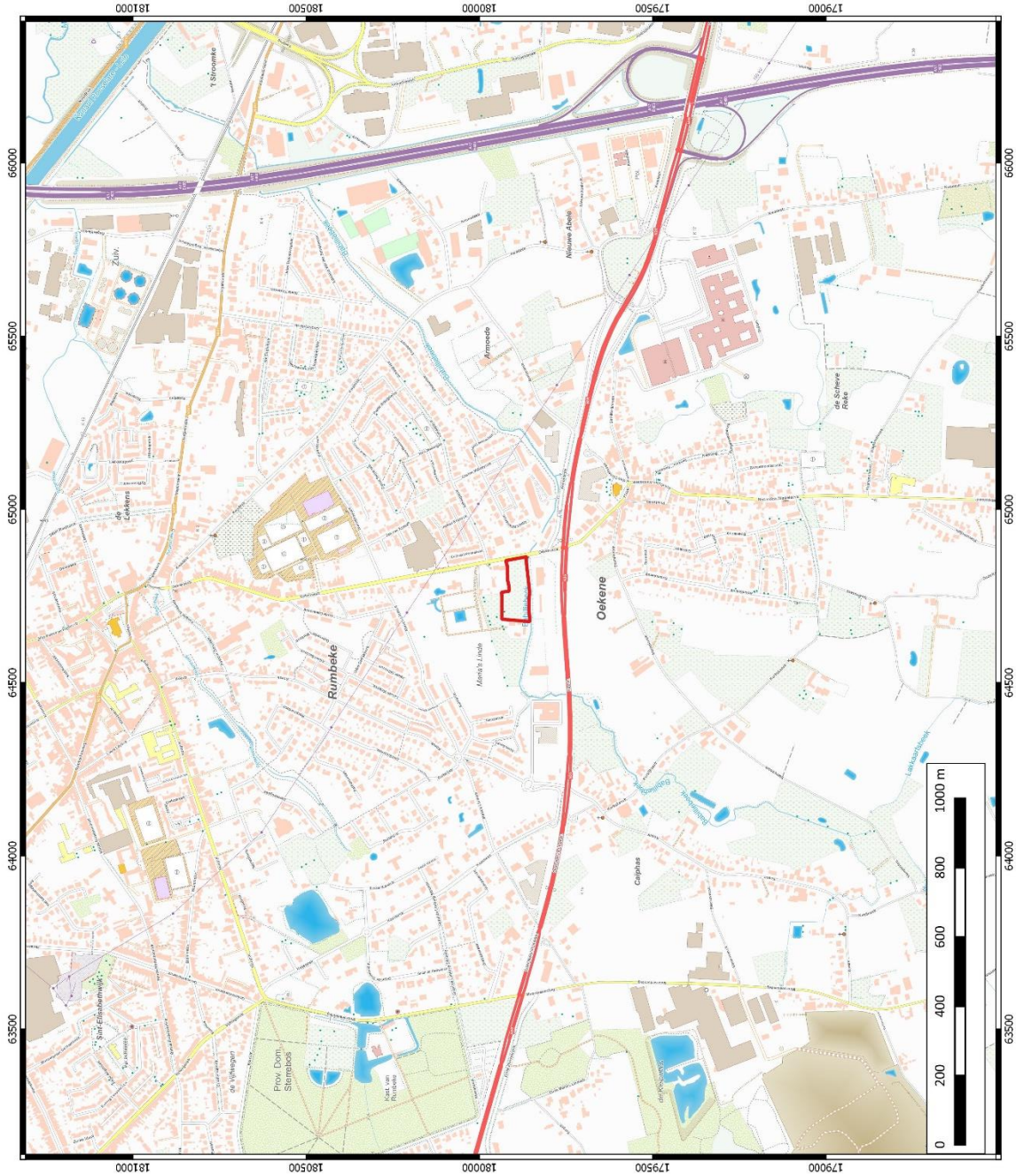
1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Rumbeke, Oekensestraat		
Ligging	Oekensestraat z.n., deelgemeente Rumbeke, gemeente Roeselare, provincie West-Vlaanderen		
Kadaster	Roeselare, Afdeling 8 / Rumbeke, Afdeling 2, Sectie B, Percelen 2233A, 670D, 670C, 665C, 670E, 633A, 630A (partim), 634 (partim) en openbaar domein.		
Coördinaten	Noordwest:	x: 64675,56	y: 179936,51
	Noordoost:	x: 64862,99	y: 179936,51
	Zuidwest:	x: 64675,56	y: 179854,58
	Zuidoost:	x: 64862,99	y: 179854,58
Oppervlakte plangebied	Ca. 12.465 m ²		
Oppervlakte geplande ingrepen	Ca. 12.465 m ²		
Kartering gewestplan	Agrarisch gebied		
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2023-0529		
Bureauonderzoek	Projectcode	2023E86	
	Erkende archeoloog	BAAC Vlaanderen bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00020	
	Betrokken actoren	Ben Van Genechten (archeoloog)	
	Betrokken derden	/	

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹ of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen², tenzij anders vermeld.

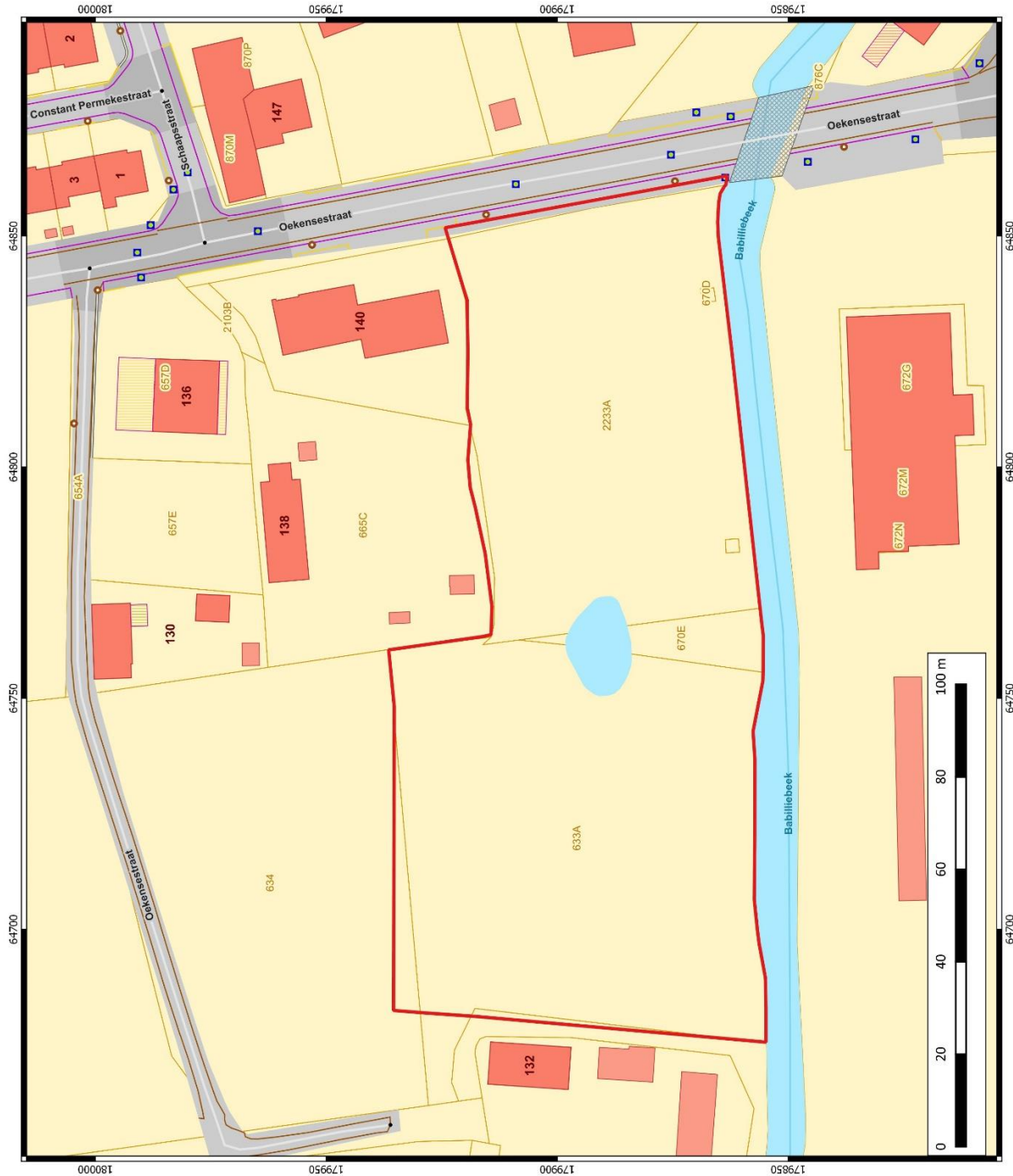
¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

² DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2023 – geografisch



	<p>Rumbeke - Oekensestraat Plangebied op topografische kaart</p>	<p>Projectnummer BAAC 2023-0529 Projectcode bureauonderzoek 2023E86</p>	<p>Datum: 10-5-2023 Schaal: 1:10000</p>	<p>Legende Plangebied</p>
--	---	---	---	---------------------------------

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 10.05.2023)



Rumbeke - Oekensestraat	
Plangebied op GRB	
Projectnummer BAAC 2023-0529 Projectcode bureauonderzoek 2023E86	
Datum: 10-5-2023 Schaal: 1:750	
Legende Plangebied	

Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 10.05.2023)

1.2 Juridisch kader en onderzoektraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels vooronderzoek zonder/met ingreep in de bodem.

Echter kan het in enkele specifieke dossiers snel blijken dat de noodzaak voor een dergelijk verder vooronderzoek overbodig is. Indien namelijk bij de confrontatie tussen de toekomstige werken en een beperkt aantal doorslaggevende aspecten uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologische kader, kan worden aangetoond dat:

1. met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
2. de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
3. verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst;

en er dus geen verdere maatregelen nodig zijn, kan de opmaak van een volwaardige archeologienota achterwege gelaten worden en overgegaan worden naar de opmaak van een Archeologienota met Beperkte Samenstelling waarbij de rapportering van het bureauonderzoek beperkt wordt (Code van Goede Praktijk 12.5.3.3).

1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een nieuwbouw bestaande uit twee winkelruimtes gerealiseerd worden. De geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen die qua omvang een directe bedreiging kunnen betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit een onomkeerbaar informatieverlies.

De totale oppervlakte van het plangebied *Rumbeke, Oekensestraat* bedraagt ca. 12.465 m², de geplande bodemingrepen kennen eenzelfde oppervlakte. Het terrein valt buiten een beschermde archeologische site, ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone en komt niet voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie).³ Daarnaast werden voor het plangebied en de directe omgeving geen waarden voor 'beschermd onroerend erfgoed' opgenomen in het Geoportaal.

Aangezien het plangebied in agrarisch gebied ligt en de totale oppervlakte van de bodemingreep 5.000m² of meer bedraagt, is volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een archeologienota vereist. Deze archeologienota, waarvan akte genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, wordt bij de stedenbouwkundige aanvraag gevoegd.

1.4 Archeologische voorkennis/voorgeschiedenis

Het plangebied van onderhavige archeologienota maakte in het verleden deel uit van een terrein waarop in 2012 reeds archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem werd uitgevoerd (vergunningsnr. 2012/056). Op basis van het aangetroffen sporenbestand werd geen vervolgonderzoek geadviseerd.

1.5 Huidige situatie en geplande werken

1.5.1 Huidige situatie

Het plangebied bevindt zich ten noorden van de Babilliebeek en ten westen van de Oekensestraat. Het terrein is momenteel in gebruik als weiland. Centraal binnen het plangebied bevindt zich een poel.



Figuur 1: Plangebied gezien vanaf de Oekensestraat⁴

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2021.

⁴ GOOGLE 2023



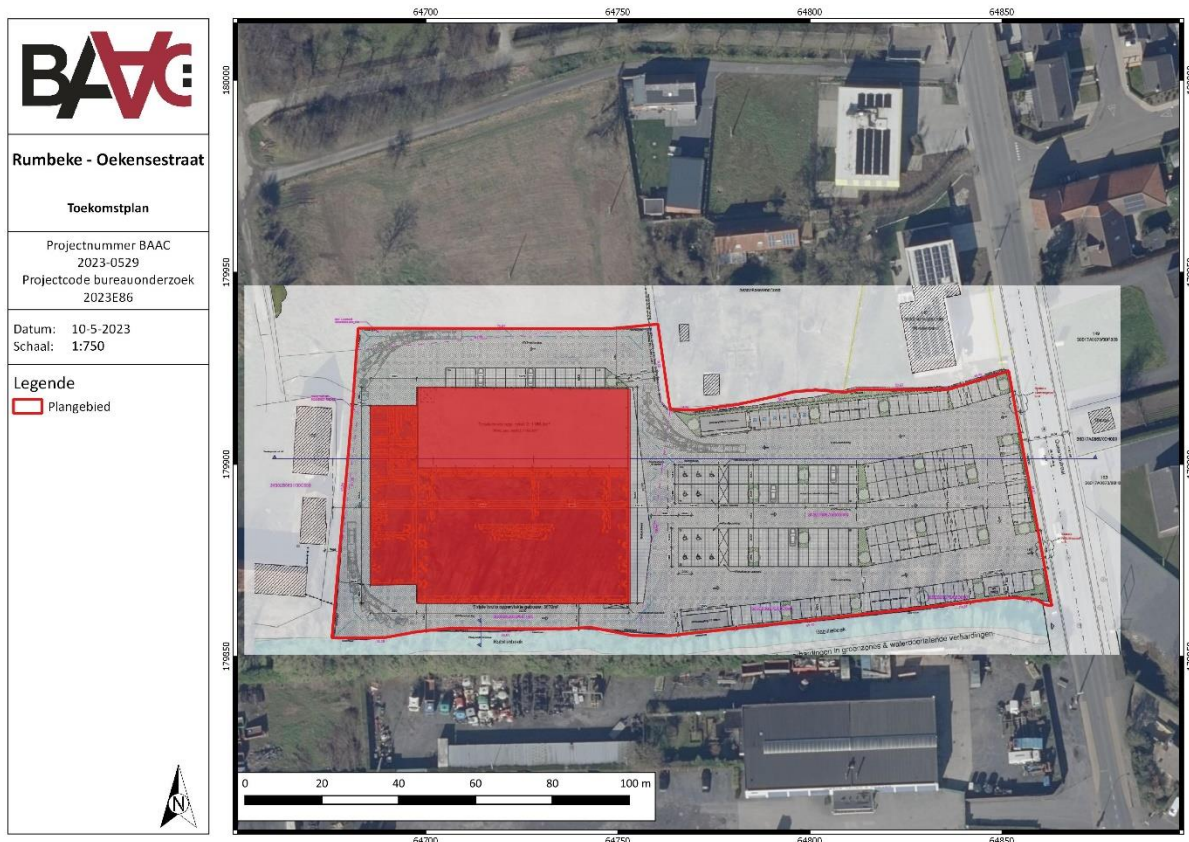
Plan 3: Plangebied op orthofoto (digitaal; 1:1; 09.05.2023)

1.5.2 Geplande werken en bodemingrepen

Algemeen

De opdrachtgever plant op het terrein een nieuwbouw bestaande uit twee winkelruimtes. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

De nieuwbouw (ca. 4.235 m²) wordt voorzien van een vloerplaat en paalfundering. Hiernaast worden op het terrein waterdoorlatende verharding (ca. 2.525 m²), kws-verharding (ca. 5.100 m²) en een groenzone (ca. 6.5 m²) gepland. Binnen laatstgenoemde verhardingen worden tevens ingrepen van een beperktere omvang maar met een diepere verstoringsdiepte voorzien. Het betreft riolering, een regenwaterput (20.000 l), fietsenstalling, hoogspanningscabine en een keermuur langsheen de Babilliebeek.



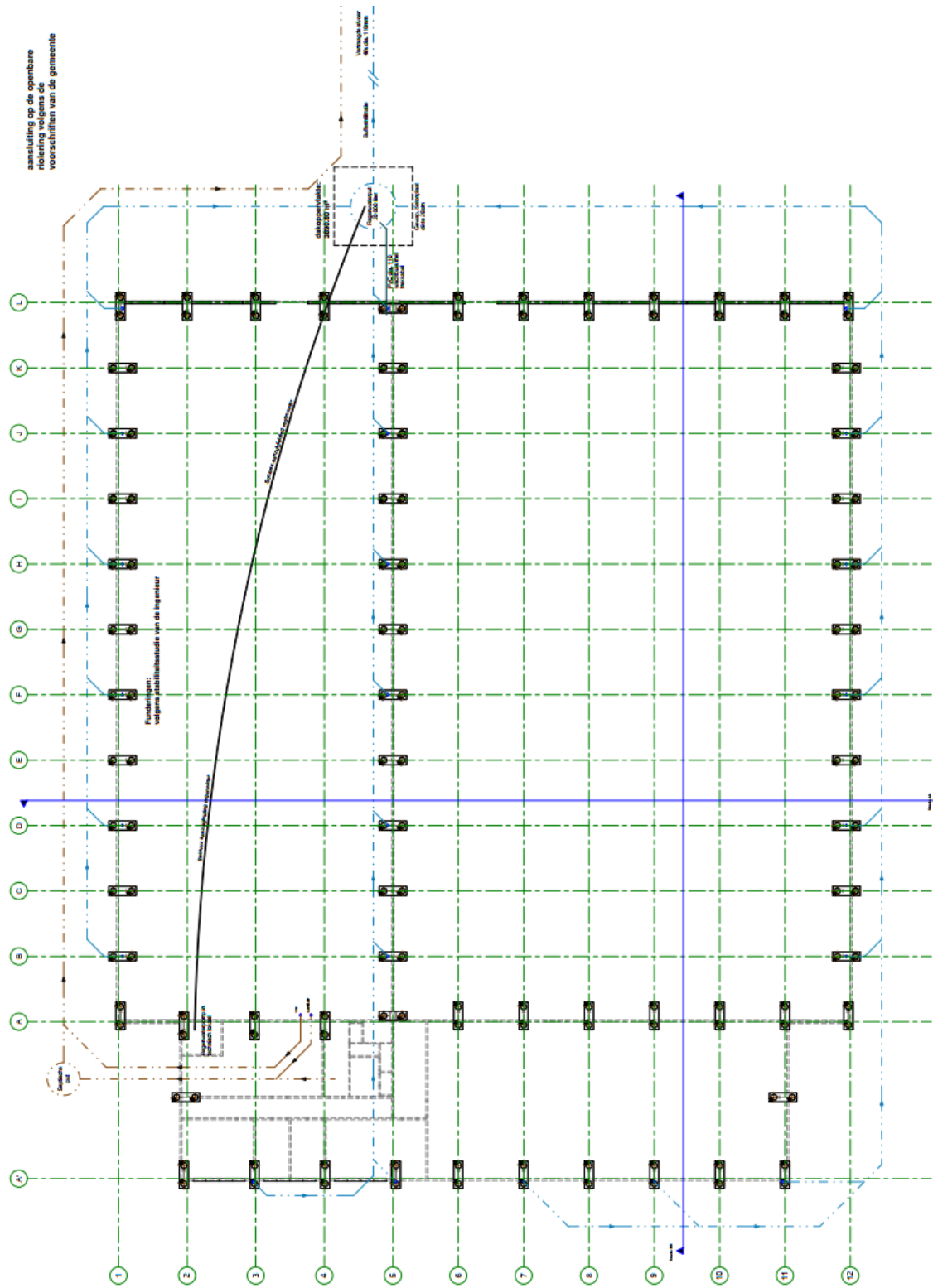
Plan 4: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁵ op orthofoto (digitaal; 1:1; 10.05.2023)

⁵ Plan aangebracht door initiatiefnemer.



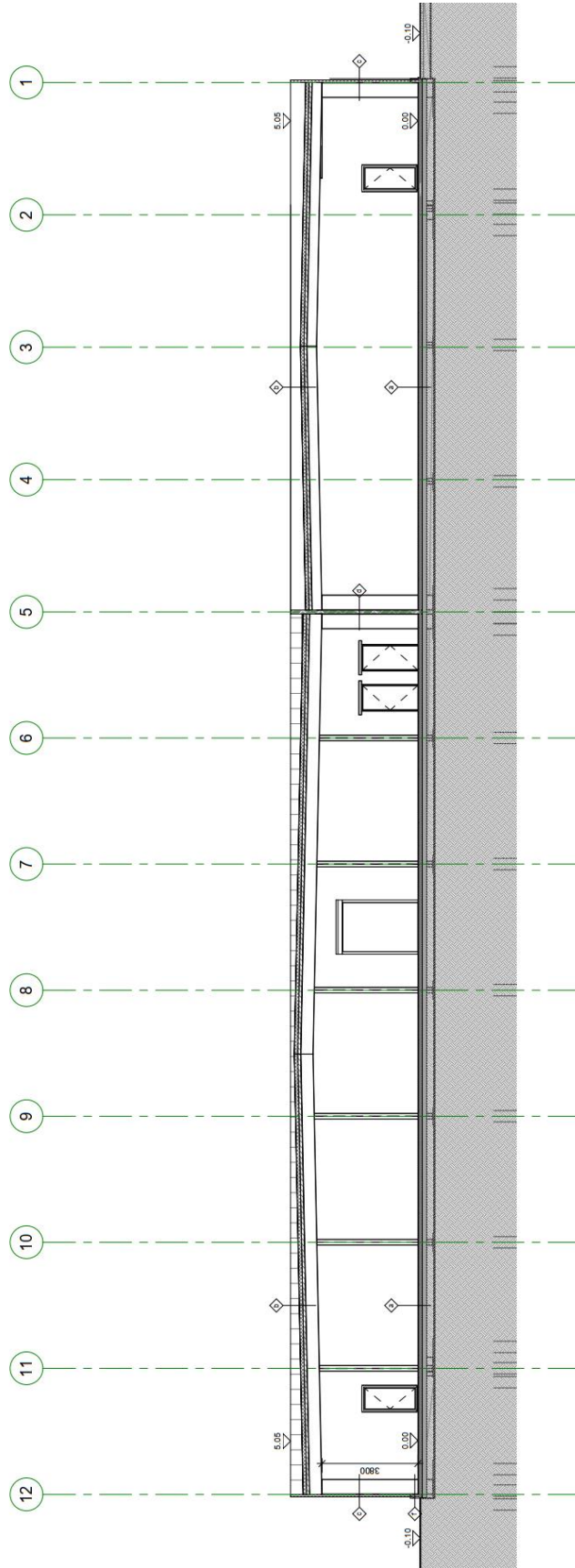
Figuur 2: Inplantingsplan⁶

⁶ Plan angebracht door initiatiefnemer.



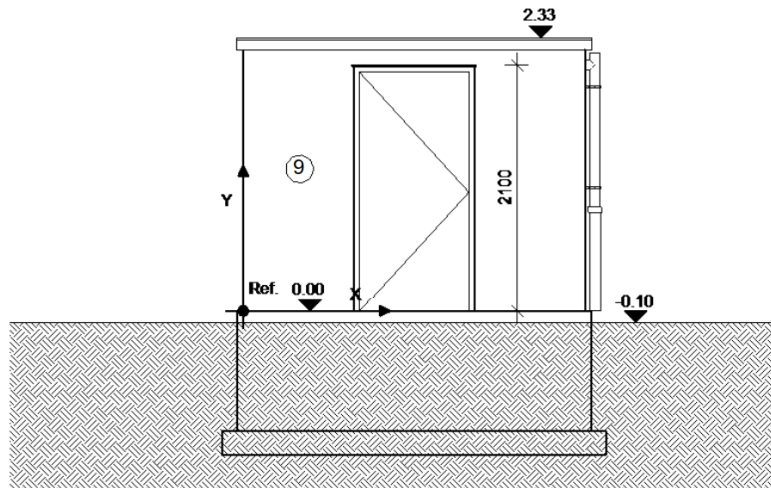
Figuur 3: Fundering/riolering⁷

⁷ Plan angebracht door initiatiefnemer.

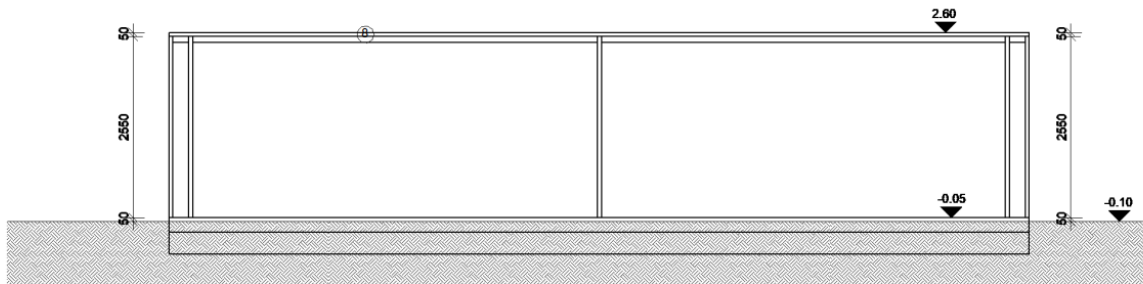


Figuur 4: Doorsnede nieuwbouw⁸

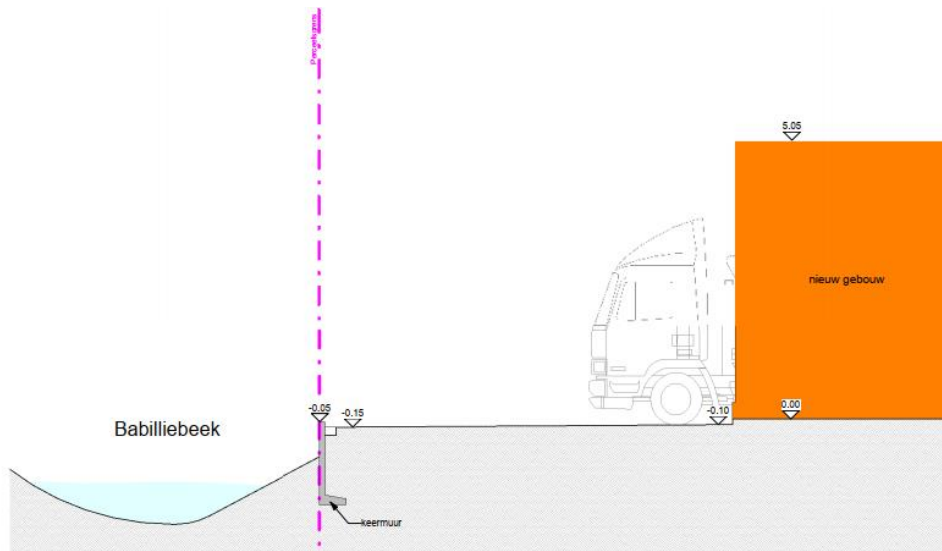
⁸ Plan angebracht door initiatiefnemer.



Figuur 5: Doorsnede hoogspanningscabine⁹



Figuur 6: Doorsnede fietsenstalling¹⁰



Figuur 7: Doorsnede keermuur¹¹

⁹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

¹⁰ Plan aangebracht door initiatiefnemer

¹¹ Plan aangebracht door initiatiefnemer

Impactanalyse

Bij de uitvoering van de geplande werken zullen verschillende ingrepen plaatsvinden met elk een aparte verstoring. *Tabel 1* geeft een overzicht weer van de verstoringdiepte en oppervlakte van iedere ingreep. Bij deze impactanalyse dient bovendien rekening gehouden te worden met een buffer van 20 cm bovenop de geplande ingreep. Het is namelijk waarschijnlijk dat de ondergrond onmiddellijk onder de geplande werken eveneens in enige mate geroerd zal worden bij de uitvoering van deze werken door impact van werfverkeer, weersinvloed, drukverschillen, verschil in waterhuishouding en dergelijke meer.

Samengevat zijn volgende geplande bodemingrepen potentieel destructief voor mogelijk aanwezig archeologisch erfgoed in het bodembestand:

Tabel 1: Overzicht bodemingrepen

INGREEP	DIEPTE (- MV)	OPPERVLAKTE
VLOERPLAAT NIEUWBOUW	Ca. 40 cm	Ca. 4.235 m ²
PAALFUNDERING	AFHANKELIJK ONDERGROND	BEPERKTE OMVANG
WATERDOORLATENDE VERHARDING	≤ 40 cm	Ca. 2.525 m ²
KWS-VERHARDING	≤ 40 cm	Ca. 5.100 m ²
HOOGSPANNINGSCABINE	Ca. 100 cm	Ca. 6 m ²
FIETSENSTALLING	Ca. 40 cm	Ca. 48 m ²
KEERMUUR	Ca. 160 cm	BEPERKTE OMVANG
REGENWATERPUT	ONBEKEND	BEPERKTE OMVANG
RIOLERING	ONBEKEND	BEPERKTE OMVANG
GROENZONE	≤ 40 cm	Ca. 605 m ²

1.6 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze en strategie

2.1.1 Onderzoeksdoelstelling

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek, het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt dit doel door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

Binnen de opzet van deze archeologienota met beperkte samenstelling wordt enkel ingegaan op een beperkt aantal aspecten uit de beschrijving van de bespreking van het onderzoeksterrein in zijn archeologisch kader (zie C.G.P.12.5.3.3.). Een confrontatie van dit aspect met de toekomstige werken wijst immers uit dat er met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed in de bodem aanwezig is

2.1.2 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?

2.1.3 Methoden en technieken

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van reeds uitgevoerd archeologisch onderzoek.

Administratieve en geografische kaarten:

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto
- Bodemkaart

Archeologische kaarten:

- CAI-kaart¹²

¹² CAI 2023

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

2.2 Assessmentrapport

In een standaard archeologienota wordt in dit hoofdstuk een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie, cartografie en archeologie met betrekking tot het plangebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied. Echter, gezien het hier gaat om een archeologienota met beperkte samenstelling wordt enkel dieper ingegaan op een beperkt aantal doorslaggevende aspecten van de beschrijving van het archeologisch kader. Deze aspecten worden geconfronteerd met de krijtlijnen van de toekomstige werken.

2.2.1 Archeologisch kader

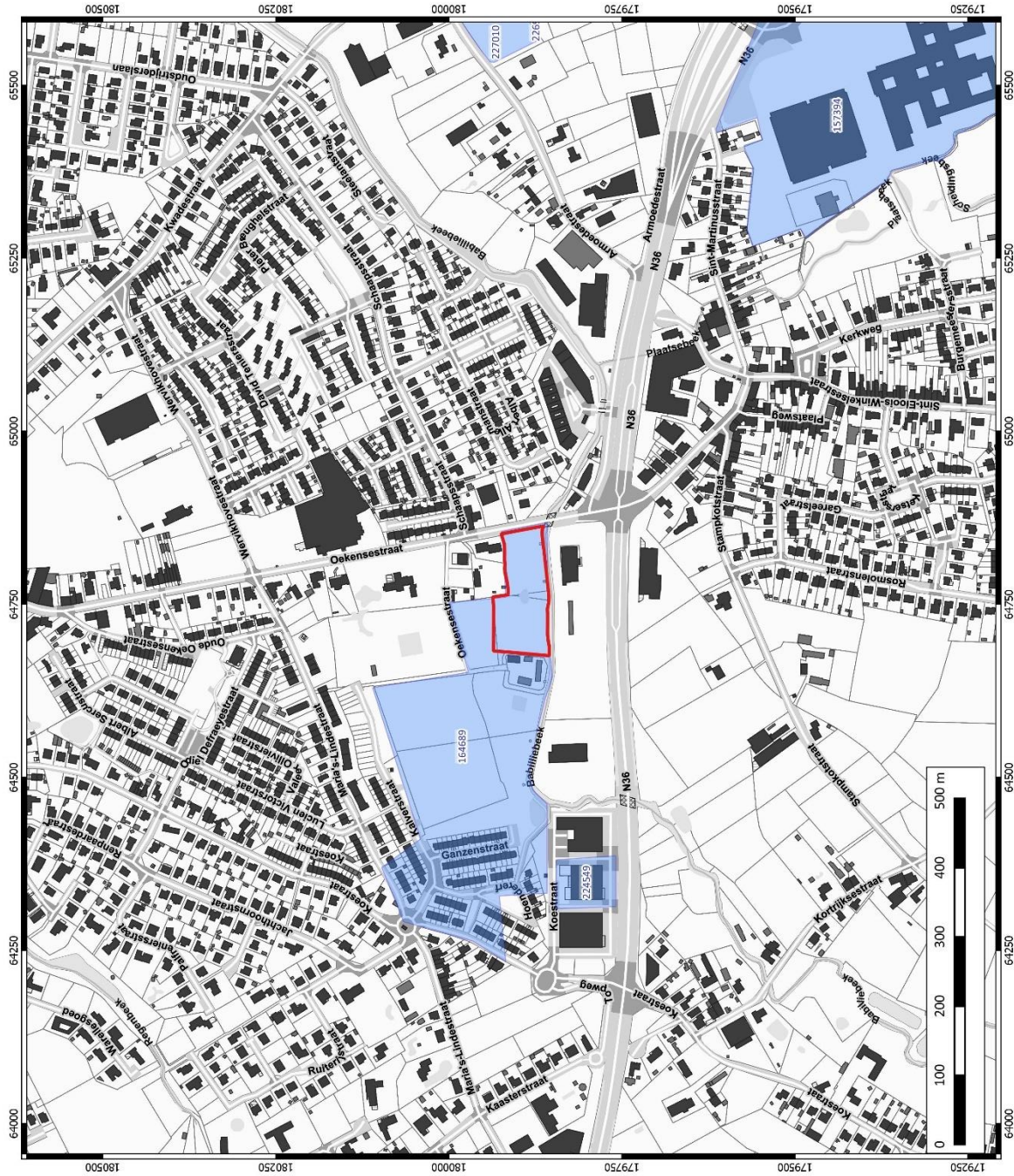
Centrale Archeologische Inventaris

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is een databank van archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Dit overheidsinstrument helpt een inschatting maken over het archeologisch potentieel van het plangebied. Voor het plangebied zelf is één archeologische waarde gekend (Plan 5).¹³ Het plangebied van onderhavige archeologienota maakte in het verleden deel uit van een terrein waarop in 2012 reeds archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem werd uitgevoerd (vergunningsnr. 2012/056).

Van oudsher heersten binnen het huidige plangebied erg drassige omstandigheden. Om deze reden werden er tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem nauwelijks sporen aangetroffen. De weinige sporen die er werden aangetroffen waren doorgaans recent of natuurlijk. Wel werden hier de natuurlijke sedimenten van de Babilliebeek aangetroffen. Deze vielen uiteen in meer kleiige en lemige afzettingen, die werden afgezet in een rustig milieu (stilstaand water) en zandige sedimenten die zijn afgezet tijdens een meer snelstromende fase. De zandige sedimenten zijn waarschijnlijk afgezet door een oude arm van de Babilliebeek en kennen een oost-west georiënteerd verloop. In de oostelijke helft van het plangebied buigen de zandige afzettingen af naar het zuiden. Mede door het feit dat het in deze omgeving steeds te nat is geweest voor occupatie, zijn hier geen sporen van bewoning aangetroffen. In de nabijheid van de omgrachte hoeve, die reeds op kaarten uit de achttiende eeuw is aangeduid, zijn geen sporen van voorgangers of activiteiten uit die periode aangetroffen. Op basis van het aangetroffen sporenbestand werd geen vervolgonderzoek geadviseerd.¹⁴

¹³ CAI 2023

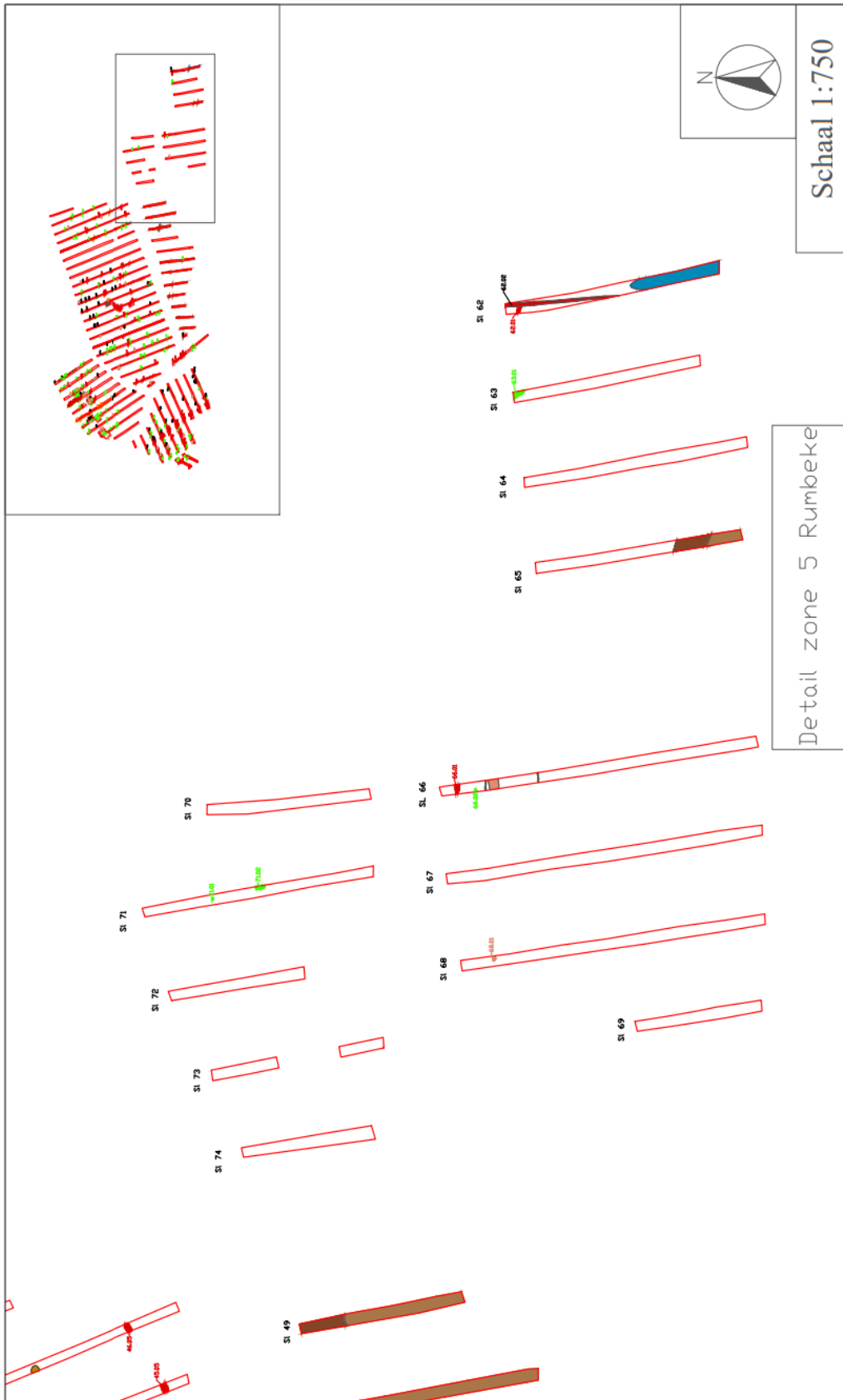
¹⁴ DE CLEER et al. 2012, p. 25.



	Rumbeke - Oekensestraat
	Plangebied op CAI
Projectnummer BAAC 2023-0529 Projectcode bureauonderzoek 2023E86	Datum: 9-5-2023 Schaal: 1:5000
Legende Plangebied CAI	

Plan 5: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart¹⁵ (digitaal; 1:1; 09.05.2023)

¹⁵ CAI 2023



Figuur 8: Detail alle sporen plan proefsleuvenonderzoek met vergunningsnr. 2012/056¹⁶

¹⁶ DE CLEER et al. 2012

2.3 Synthese onderzoeksresultaten

2.3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het bodembestand lijkt niet aangetast te zijn gedurende de laatste eeuwen. Tijdens in 2012 uitgevoerd archeologisch onderzoek werden binnen het huidige plangebied natuurlijke sedimenten van de Babilliebeek aangetroffen.

2.3.2 Archeologische verwachting

Aan de hand van het reeds uitgevoerde archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem kan met zekerheid gezegd worden dat er geen archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn.¹⁷ Mede door het feit dat het in deze omgeving steeds te nat is geweest voor occupatie, zijn hier geen sporen van bewoning aangetroffen. In de nabijheid van de omgrachte hoeve, die reeds op kaarten uit de 18^{de} eeuw is aangeduid, zijn geen sporen van voorgangers of activiteiten uit die periode aangetroffen. Op basis van het aangetroffen sporenbestand werd geen vervolgonderzoek geadviseerd.

¹⁷ DE CLEER et al. 2012

2.4 Besluit

2.4.1 Potentieel op kennisvermeerdering

Het reeds uitgevoerde vooronderzoek met ingreep in de bodem toont aan dat het plangebied geen potentieel op kennisvermeerdering kent.

2.4.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er voldoende informatie over de afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek¹⁸ is verder vooronderzoek niet aangewezen .

¹⁸ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

3 Samenvatting

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een nieuwbouw bestaande uit twee winkelruimtes gerealiseerd worden.

Het plangebied van onderhavige archeologienota maakte in het verleden deel uit van een terrein waarop in 2012 reeds archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem werd uitgevoerd (vergunningsnr. 2012/056). Op basis van het aangetroffen sporenbestand werd geen vervolgonderzoek geadviseerd.

4 Lijsten

4.1 Figurenlijst

Figuur 1: Plangebied gezien vanaf de Oekensestraat	5
Figuur 2: Inplantingsplan	8
Figuur 3: Fundering/riolering	9
Figuur 4: Doorsnede nieuwbouw	10
Figuur 5: Doorsnede hoogspanningscabine.....	11
Figuur 6: Doorsnede fietsenstalling.....	11
Figuur 7: Doorsnede keermuur.....	11
Figuur 8: Detail allesporenplan proefsleuvenonderzoek met vergunningsnr. 2012/056	17

4.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 10.05.2023).....	2
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 10.05.2023)	3
Plan 3: Plangebied op orthofoto (digitaal; 1:1; 09.05.2023)	6
Plan 4: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto	7
Plan 5: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart (digitaal; 1:1; 09.05.2023)	16

4.3 Tabellenlijst

Tabel 1: Overzicht bodemingrepen.....	12
---------------------------------------	----

5 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2021. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0)*, Brussel. Available at:

https://www.onroerenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/CGP_V4_geen_TC_20190322.pdf.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020. Een beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek. Available at:

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf.

CAI, 2023. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at:

<http://cai.onroerenderfgoed.be/>.

DE CLEER, S., JANSSENS, N. & KREKELBERGH, N., 2012. *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Rumbeke, Maria's Lindestraat*, Gent.

DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN, 2023. Portaal. Available at:

<https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/>.

GEPUNT VLAANDEREN, 2023. Catalogus. Available at:

<https://www.geopunt.be/catalogus>.

GOOGLE, 2023. Google Street View. Available at: <https://www.google.be>.